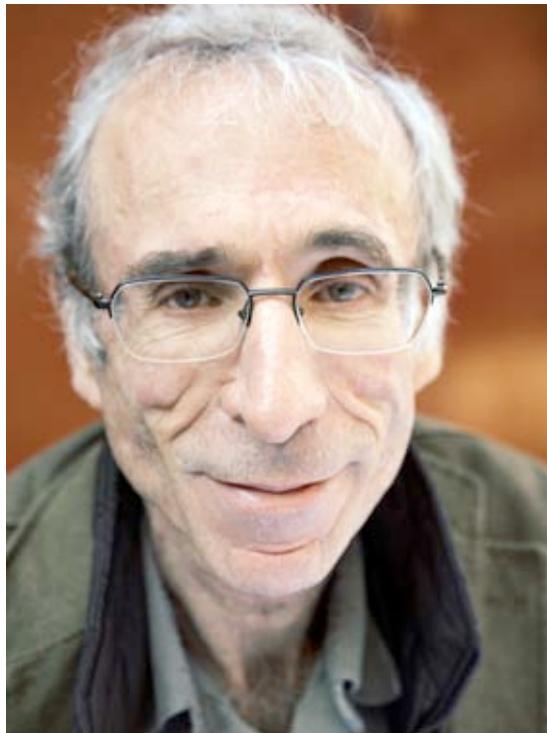

بدرود با دانیل بن سعید فیلسوف، مبارز کمونیست، انقلابی و سیاسی پیگیر

تراب حق شناس

صبح امروز ۱۲ ژانویه ۲۰۰۹ دانیل بن سعید فیلسوف، استاد دانشگاه پاریس ۸ و یکی از فعال ترین مدافعان اندیشه‌های مارکسیستی در پی یک بیماری طولانی در سن ۶۳ سالگی درگذشت.
حزب نوین ضد سرمایه داری NPA که وی تئوریسین و یکی از بنیانگذاران آن بود طی اطلاعیه‌ای این ضایعه را به اطلاع عموم رسانید:

وی که مبارزه را از دوره نوجوانی آغاز کرد یکی از پایه‌گذاران تشکل «جوانان کمونیست انقلابی» JCR در سال ۱۹۶۶، یکی از گردانندگان جنبش ۲۲ مارس [که یک تشکل دانشجویان فعال سال ۶۸ بود]، یکی از فعالان جنبش مه ۱۹۶۸ فرانسه وسپس از بنیانگذاران تشکل اتحاد کمونیستی انقلابی LCR در آوریل ۱۹۶۹ بود و سالها در رهبری آن قرار داشت. بن سعید با حضور چشمگیرش در جبهه‌های مختلف انتربن‌سیونالیستی، یکی از رهبران عمدۀ انتربن‌سیونال چهار نیز بود. در تأسیس حزب نوین ضد سرمایه داری سهمی فعال داشت. فیلسوف و استاد دانشگاه پاریس ۸ کتاب‌های پژوهشی در فلسفه و مباحث سیاسی انتشار داد؛ دو نشریه تئوریک «نقد کمونیستی» و «خلاف جریان» را اداره می‌کرد و در پایه گذاری بنیاد لویز میشل نقشی فعال ایفا نمود. پیکار نظری را بدون سازش و با الهام از نوعی مارکسیسم باز و غیر دگماتیک به پیش بردا.

مراسم خاکسپاری در حضور نزدیکان انجام خواهد شد.

حزب نوین ضد سرمایه داری روز شنبه ۲۳ ژانویه به یاد او یک بزرگداشت مبارزاتی در پاریس برپا خواهد کرد.
امروز و نیز فردا دانیل مرمه در رادیو France Inter برنامه خود را که از ساعت ۱۵ تا ۱۶ ادامه دارد به بزرگداشت دانیل بن سعید اختصاص می‌دهد.

وی یکی از تئوریسین های جنبش تروتسکیستی فرانسه بود، اما تروتسکیسم را به عنوان امری تاریخی که چالشی در برابر استالینیسم بوده به شمار می آورد و نه آنکه آن را هویت خویش ارزیابی کند.

در دهه ۱۹۶۰ در مدرسه نرمال **Ecole normale** درس خواند که دانشسرای عالی صاحب نام فرانسه است سالهایی که این دانشگاه با وجود استادانی چون لویی آلتوسر کانون فعالیت های فکری چپ نیز بود.

دانیل بن سعید در یک خانواده فقیر یهودی در اوران (الجزایر) متولد شده بود. خانواده اش در ۱۹۶۲ به فرانسه آمدند و پدرش در شهر تولوز قهوه خانه ای کوچک باز کرد. پدریزگ مادریش یک کمونارد بوده و وی این سابقه و سنت را در شکل گیری شخصیت خود مؤثر می داشت. کتاب **Une lente impatience** (ناشکنیابی کد) انتشارات ستوک پاریس ۲۰۰۴، گویی پاسخی سنت به سوالی که مردخ آمریکایی هوارد زین زمانی مطرح کرده بوده که: «چه شد که تو به فکری که امروز داری رسیده ای؟». بن سعید در این کتاب مسیر زندگی خود را شرح می دهد تا بگوید چرا به اینجا و این آندیشه رسیده است. در مصاحبه با دانیل مرمه درباره همین کتاب در ۲۰۰۴ گفته بود: «این تاحدی برایم آزاردهنده است که بسیاری از افراد در سخنان خود طوری از روشنگران و تعهد سیاسی آنان حرف می زند که گویی موضع گیری آنان ناشی از فکر و استدلال آنها سنت و اینکه گویا موضع آنان از بینشی فلسفی که از جهان دارند مایه می گیرد. حال آنکه من معتمد واقعیت بر عکس است و فرد پیش از آنکه بتواند شور و انگیزه خود را مستدل کند سراپا وارد عمل می شود».

بن سعید از ۱۹۶۸ که نخستین کتابش را درباره جنبش ماه مه ۶۸ نوشت (انتشارات ماسپرو) تا کنون، یعنی بیش از ۴۰ سال با نگارش کتاب ها و مقالات و با مداخله های گوناگون در دفاع از مارکسیسم و انقلاب و سوسیالیسم فعالیت کرد و رزمید. در سال گذشته کتابی همراه با اولیویه بوزانسونو (رهبر NPA) نوشت تحت عنوان «برای سوسیالیسم قرن بیست و یکم تلاش کنیم». او در دفاع از حقوق خلق های تحت ستم در همه جای جهان به ویژه در فلسطین و آمریکای لاتین، همواره در صفت اول بود. مقالات و موضع گیری های وی به ویژه که خود یهودی تبار بود در حمایت از فلسطین و مبارزه عادلانه مردم آن بسیار مؤثر بود. چنانکه موضع گیری او به سود مبارزه انقلابی و کمونیستی در ایران و حمایت از کارگران و زحمتکشان ایرانی نیز وفاداریش را به پرنسیپ هایی که خود و حزب دارند نشان می داد. سبک آموزشی وی در نگارش و توضیح آندیشه های کلاسیک مارکسیستی، بحث ها و پلیک های وی با اندیشمندان مخالف و اطلاعات روزآمد شده اش در برخورد به مسائل سیاسی فرانسه و جهان از وی کسی ساخته بود که رسانه های گروهی نمی توانستند وی را نادیده بگیرند و از وی نظرخواهی می کردند.

برخورد همیشه آشنا، رفیقانه و متواضعانه اش برای ما که شناس آشنازی با او و برخی از کارهایش را داشتیم و در خیلی از موارد او را همزخم و همراه خود می یافتیم غنیمت بود. یادش و مبارزه اش در ذهن و عمل ما تبعیضیان ایرانی سرموضعی ماندگار است.

مقالات متعددی از وی به فارسی منتشر شده که روی اینترنت قابل دسترسی است. از جمله در آندیشه و پیکار:

- مارکس رهیده از قفس خویش منتشر شده در آرش ۵۶ (فوریه - مارس ۱۹۹۶)

- دانیل بن سعید و نگاه او به جنبش کارگری و اجتماعی فرانسه در کنگره بین المللی مارکس، جلد ۳

- تداوم منطقی ایده ها (همانجا)

- ما یهودیان [در محکومیت تجاوزات اسرائیل و حمایت از مردم فلسطین] دانیل بن سعید با ۵۱ امضای دیگر در کتاب «شکوه انتفاضه و تنهایی یک ملت»

<http://www.peykarandeesh.org/old/book/Intifada/intefada.index.htm>

- آری ما یهودیان با چند امضای دیگر (همانجا)

- پرسش های اکتر، آیا انقلاب اکتر بودتا بوده؟ و آیا از ابتدا محکوم بوده است و زودرس؟ مندرج در سامان نو

شماره ۴

<http://www.peykarandeesh.org/article/Porsehhaye-Oktoper-Daniel-Ben-Said.html>

- مصاحبه با آلن بادیو نویسنده «فرضیه کمونیسم» و پاسخ دانیل بن سعید به برخی از انتقادات او
<http://www.peykarandeesh.org/article/Alain-Badiou-et-la-reponse-de-Bensaid.html>